

Forord

I denne rapporten presenterer vi resultater fra PISA 2015. Undersøkelsen er utført ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning ved Universitetet i Oslo, på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.

I PISA-undersøkelsen blir norske 15-åringer sammenliknet med jevnaldrende elever i andre OECD-land innen tre sentrale fagområder: lesing, matematikk og naturfag. Undersøkelsen gjennomføres hvert tredje år for å kunne se på endring over tid. Alle de tre fagområdene er med hver gang, men for hver gjennomføring blir ett av dem mer vektlagt. I PISA 2015 var naturfag hovedområde. I tillegg til å se på elevenes kompetanser i lesing, matematikk og naturfag, gir undersøkelsen også informasjon om andre sider ved skolen, som elevers holdninger og oppfatninger av undervisning og læringsmiljø.

Denne rapporten er basert på resultater som er gitt i de to første bindene av den internasjonale rapporten, som blant annet inneholder tabeller med detaljerte resultater for alle deltakerlandene. Det vil bli gitt ut flere bind av den internasjonale rapporten, og nasjonalt er det også planer om å publisere artikler og tematiske rapporter basert på dataene fra PISA 2015.

Norge har deltatt i PISA-undersøkelsen siden 2000, og i denne rapporten har vi lagt vekt på å sammenlikne de norske resultatene med tidligere undersøkelser. Blant annet presenterer vi endring i de norske elevenes prestasjoner i naturfag og hvordan deres holdninger og oppfatninger av læringsmiljø har endret seg over tid. I tillegg sammenlikner vi de norske resultatene med resultatene i de andre nordiske landene.

En sammenlikning av norske elevers prestasjoner med prestasjonene til elever i andre land gir interessante indikasjoner på hvor gode norske elever er på ulike områder i en internasjonal sammenheng. PISA måler selvsagt ikke alle sider ved norsk skole, men kan gi oss informasjon om noen utfordringer og muligheter som det ikke ville vært så lett å få øye på uten å gjøre en internasjonal sammenlikning. På den måten kan undersøkelsen bidra med viktig informasjon til videre diskusjon om norsk skole.

Vi har skrevet denne rapporten med ønske om å nå ulike lesere som skoleforskere, lærerutdannere, studenter, lærere, foreldre, politikere og andre som jobber med eller er opptatt av læring og undervisning. Rapporten inneholder ni kapitler skrevet av forfattere som alle er tilknyttet PISA-gruppen ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning ved Universitetet i Oslo. Kapittel 1 beskriver gjen-

nomføringen av undersøkelsen og presenterer noen sentrale funn som omhandler de tre fagområdene. Kapittel 2 definerer naturfag i PISA og gir informasjon om det teoretiske grunnlaget for utvikling av oppgaver. Kapittel 3 presenterer resultater i naturfag. Kapittel 4 gir informasjon om elevenes holdninger til naturfag og om de ser for seg å ha et realfaglig yrke når de blir 30 år. Kapittel 5 inneholder resultater om hvordan elevene oppfatter naturfagsundervisningen. Kapittel 6 presenterer resultatene i matematikk. I kapittel 7 rapporteres resultatene i lesing. Kapittel 8 gir informasjon om hvordan elever og skoleledere oppfatter læringsmiljøet i skolen. Kapittel 9 presenterer resultater fra et eget spørreskjema til skoleledere om blant annet pedagogisk ledelse, ressurser, oppfølging av lærernes praksis og kvalitetssikringstiltak ved skolen.

Vi vil gjerne takke alle som har bidratt til gjennomføringen av undersøkelsen og til arbeidet med å skrive denne rapporten. En spesiell takk til alle skolene som deltok i undersøkelsen. Videre ønsker vi å takke våre prosjektmedarbeidere, spesielt Anna Eriksen og Eva K. Narvhus, som har spilt en viktig rolle i gjennomføringen av undersøkelsen, og som har gitt mange nyttige kommentarer på dette manuset. Bjørg Jacobsen hadde ansvaret for alt det praktiske med å arrangere seminarene for deltakerskolene. Vi vil også takke alle som har lest og gitt tilbakemeldinger på de ulike kapitlene i denne rapporten.